

Моделі соціального інвестування розвинутих країн світу

Роботу виконала
Студентка ФДМ-501зм
Фінансово-економічного факультету
Зароба А.В.

План

- Вступ
- Проблемам оцінки обсягів соціального інвестування та проблем розвитку соціальної сфери, мета, завдання
- Необхідність соціальної відповідальності
- Головні суб'єкти та напрями соціального інвестування за закордонними моделями
- Моделі соціального інвестування закордонних країн
- Характерні риси, недоліки та перепони для використання в Україні закордонних моделей соціального інвестування
- Висновок

Вступ

- На сучасному етапі розвитку суспільства значна увага приділяється аспектам розвитку соціальної сфери держави.
- Для ефективного соціально-економічного розвитку та створення належних умов якості життя населення пріоритетним напрямком є саме вкладення коштів у соціальну інфраструктуру та соціальні інститути.
- Тому, проблеми побудови механізмів соціального інвестування в країні, стають на першу ланку в формуванні соціально-економічної політики кожної держави.

Проблемам оцінки обсягів соціального інвестування та проблем розвитку соціальної сфери :

- Присвячено праці багатьох вітчизняних та закордонних науковців, зокрема, роботи Беляєвої, Л. Ерхарда, А. Мазаракі, В. Новікова, О. Палій, В. Паретто, У. Садової, Ю. Шпільова та інших.
- Але до цього часу не достатньо дослідженими залишаються основні принципи та форми функціонування моделей соціального інвестування у різних країнах світу.

Актуальність теми

- Метою є визначення особливостей побудови закордонних моделей соціального інвестування, основних пріоритетних напрямів, принципів та суб'єктів інвестування, а також можливостей впровадження окремих складових моделей в українському суспільстві.
- Організація системи фінансування соціальної сфери у різних країнах світу є специфічною та формується під впливом наявних історичних, ментальних, економічних та політичних умов розвитку держави.
- В більшості випадків ставлення суспільства та суб'єктів господарювання до інвестицій у соціальну сферу є ідентичним з наявною економічною та соціальною політикою країни.

Необхідність соціальної відповідальності

- Поряд із соціальним інвестуванням великого розповсюдження в багатьох країнах світу набуло таке поняття, як соціально відповідальне інвестування, яке на відміну від соціального інвестування, сутність якого полягає у спрямуванні вкладення коштів у розвиток соціальної сфери та підтримку належної якості життя населення, передбачає наявність соціальної

- Соціально відповідальне інвестування передбачає обов'язкове урахування соціальних, моральних та екологічних наслідків інвестування. В більшості країн світу, соціальна відповідальність є невід'ємним елементом існуючої етики ведення бізнесу. Найбільш розповсюдженою зазначена концепція є в англосаксонських країнах, таких як Великобританія та США

Суб'єкти соціального інвестування

Основними суб'єктами соціального інвестування може виступати:

- Держава
- Вітчизняні та закордонні не комерційні організації
- Бізнес середовище
- Безпосередньо індивіди, від ступеня участі яких в фінансуванні соціальної сфери залежить й модель, що використовує та чи інша країна.

ГОЛОВНІ СУБ'ЄКТИ ТА НАПРЯМИ СОЦІАЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ ЗА ЗАКОРДОННИМИ МОДЕЛЯМИ

Invest-Program.com.ua

Модель соціального інвестування	Головний суб'єкт соціального інвестування	Основні напрями соціального інвестування бізнесу, та приватних осіб	Основні напрями соціального інвестування держави
Патерналістська	Держава (за допомогою перерозподілу доходів бюджету, в т.ч. й муніципального)	<ul style="list-style-type: none"> — адресна допомога фізичним особам; — підтримка ініціатив місцевих громадських організацій 	<ul style="list-style-type: none"> — соціальна інфраструктура; — надання соціальних послуг; — надання окремих послуг соціального захисту
Демократична (суміжна)	Паритетні умови фінансування соціальної сфери, присутність як держави, так і бізнес середовища та індивідів, на ринку соціального інвестування	<ul style="list-style-type: none"> — розвиток соціальної інфраструктури; — забезпечення надання соціальних послуг; — адресна персоналізована допомога; — розвиток муніципальних утворень 	<ul style="list-style-type: none"> — підтримка соціальної інфраструктури; — перерозподіл грошових надходжень в бюджет; — адресні програми в соціальній сфері
Ліберальна	Індивіди, бізнес середовище (за рахунок інвестування у розвиток	<ul style="list-style-type: none"> — розвиток соціальної інфраструктури; — розвиток науки та технологій; — розвиток 	<ul style="list-style-type: none"> — адресна персоналізована допомога фізичним особам та окремим об'єктам інфраструктури
	окремих соціальних сфер або розвитку різних видів соціального страхування)	<ul style="list-style-type: none"> муніципальних утворень; — забезпечення надання соціальних послуг 	

Моделі соціального інвестування закордонних країн

Патерналізм

- ❖ Домінування видатків держави на розвиток соціальної інфраструктури та підтримки соціальних проектів, у цьому випадку державний бюджет виступає головним каналом перерозподілу коштів.
- ❖ Головуюча відповідальність держави перед суспільством, щодо його благополуччя та забезпечення належного рівня та якості життя населення.
- ❖ Саме держава залишається головним виробником та інвестором соціальних послуг, а інвестиційні активи формуються за рахунок перерозподілу коштів державного бюджету, податків на доходи та наявних соціально-страхових фондів.
- ❖ Представниками країн, що реалізують схожу політику у сфері соціального інвестування в сучасному світі є: Швеція, Білорусь, Фінляндія, Данія та Норвегія

Ключовими позитивними та негативними рисами сучасної патерналістської моделі організації соціального інвестування є:

- Дотримання принципів соціальної справедливості у розподілі коштів між різними верствами населення, забезпеченні соціальних гарантій, а також розвитку соціальних послуг;
- Загальна вільна доступність населення до усіх соціальних благ в країні (безкоштовна загальна освіта, в деяких випадках вища та послуг перекваліфікації населення, вільний доступ до медичного страхування незалежно від рівня достатку населення);
- Втручання бізнес середовища у сферу соціального інвестування відбувається лише на основі проведення адресних програм допомоги фізичним особам або окремим закладам соціальної інфраструктури;
- Більше 80 % видатків на розвиток соціальної інфраструктури складають видатки державного та місцевих бюджетів;
- Низький рівень соціальної відповідальності підприємств перед суспільством, що в свою чергу може привести до недостатнього рівня фінансування окремих соціальних сфер, у разі впровадження в країнах з нестабільною економічною системою та непрозорими системи оподаткування;
- Домінування політики утриманства.

Демократична або суміжна модель соціального інвестування

- ❖ Базується на принципах паритетності у здійсненні фінансового забезпечення.
- ❖ Характерною майже рівноправна участь держави, бізнесу та індивідів у формуванні соціального середовища та здійснення соціальних послуг.
- ❖ Видатки бюджету, страхові внески працівників та роботодавців на соціальні заходи є рівними, а основним каналами перерозподілу коштів виступає держава та інші приватні соціальні фонди, що знаходяться під контролем держави.
- ❖ Представниками даної моделі є більшість країн Європейського союзу, зокрема Німеччина, Франція, Бельгія та Австрія

Головними особливостями та характерними рисами демократичної моделі є:

- Високий рівень економічної, політичної та соціальної свободи в тому числі в організації забезпечення розвитку соціальної сфери в країні;
- Активною є позиція роботодавців у створенні освітньої політики та інвестуванні у розвиток освітньої сфери, участь у персональних освітніх програмах, а також часткове забезпечення матеріально-технічної бази;
- Велика кількість адресних, персоніфікованих соціальних інвестицій, в т.ч. за рахунок державних коштів;
- Недоліком системи є високий рівень податкового навантаження на населення та підприємства, тому в більшості країн діє система прогресивного податку
- Часткова безкоштовна освіта (початкова, середня, в деяких випадках вища), медичне обслуговування здійснюється на основі обов'язкового медичного страхування, в більшості за рахунок фізичних осіб або підприємств;
- Перерозподіл видатків на розвиток соціальної сфери є пропорційним, між державою, бізнес середовищем та фізичними особами;
- Основними сферами, що фінансуються, в більшості, за рахунок коштів державного бюджету, є інфраструктурна підтримка соціальної сфери та забезпечення мінімального обсягу соціальних послуг, усе інше фінансування здійснюється за рахунок цільових податків населення та підприємств;

Ліберальна модель соціального інвестування

- Мінімальне залучення держави до формування та функціонування соціальної сфери.
- Інвестиційну основу утримання соціальної сфери в першу чергу складають приватні збереження та надходження.
- Держава відіграє лише функцію спостережного органу, та здійснює підтримку відповідного рівня життя лише найбільш вразливого населення у якості надання їм адресної допомоги.
- Держава виконує роль стимулятора, щодо створення та розвитку в суспільстві різноманітних форм та напрямів соціальних інвестицій.
- Є строго персоніфікованою, а активність підприємств носить більш філантропічний підхід
- реалізація зазначеної моделі соціального інвестування є можливою лише за умови високого рівня соціальної відповідальності в суспільстві.
- Характерною для таких країн, як Великобританія та США

Модель перехідного типу

- Високий рівень участі держави в інвестуванні та розвитку соціальної сфери, поряд з повільним розвитком системи корпоративної соціальної відповідальності.
- Більшість крупних компаній, що будують свій бізнес за світовими та європейськими стандартами не залишаються осторонь тих соціальних проблем, що є важливими для муніципальних утворень в яких базуються їх підприємства, а також загальних державних найбільш гострих проблем.
- Приватні особи та бізнес проблем надання адресної допомоги населенню.
- Є характерною для країн які знаходяться сьогодні на стадії змін в сприйнятті ролі держави, суспільства та бізнесу до забезпечення розвитку соціального середовища в країні. Одним, з прикладів такої держави є й Україна, а поряд з нею й більшість постсоціалістичних країн.

Характерні риси, недоліки та перепони для використання в Україні закордонних моделей соціального інвестування

ХАРАКТЕРНІ РИСИ, НЕДОЛІКИ ТА ПЕРЕПОНИ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ ЗАКОРДОННИХ МОДЕЛЕЙ СОЦІАЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Тип моделі	Країни	Характерні риси моделі, ключові суб'єкти здійснення соціального інвестування	Існуючі недоліки та перепони на шляху реалізації
Патерналістська	Білорусь, Швеція, Фінляндія, Данія, Норвегія	<ul style="list-style-type: none"> — соціальна справедливість — держава відіграє ключові функції (більше 80 % видатків) 	<ul style="list-style-type: none"> — за великий держаний контроль створює перепони для економічного та соціального розвитку країни; — високий рівень навантаження на державний бюджет
Демократична (суміжна)	Німеччина, Франція, Австрія, Бельгія, Нідерланди	<ul style="list-style-type: none"> — пропорційна участь державних та приватних агентів у соціальному інвестуванні; — високий рівень економічних та соціальних свобод 	<ul style="list-style-type: none"> — високий рівень податкового навантаження; — необхідним є високий рівень відповідальності бізнесу перед суспільством; — обов'язковою є прозорість податкової системи
Ліберальна	США, Великобританія	<ul style="list-style-type: none"> — в основі системи соціального інвестування стоїть соціальна відповідальність бізнесу; — саморегульованість процесів направлення соціальних інвестицій; — мінімальне залучення держави до розвитку соціальної інфраструктури 	<ul style="list-style-type: none"> — може бути реалізована лише за умов високого рівня соціального капіталу в суспільстві
Країни перехідного типу	Росія, Україна, Молдова	<ul style="list-style-type: none"> — початок розвитку КСВ — перехід від соціалістичного патерналізму до сучасного його типу; — стихійність в здійсненні соціального інвестування; 	<ul style="list-style-type: none"> — неготовність населення сприймати нові форми соціального інвестування, та лібералізацію соціальної сфери — історична ментальність населення
		<ul style="list-style-type: none"> — залученими до соціального інвестування є в основному великі підприємства 	

Висновок

- Виходячи з вище викладеного слід зазначити, що Україна знаходиться сьогодні на етапі, коли дуже важливим стає визначення пріоритетів та ключових механізмів розвитку соціальної сфери в майбутньому, і в даному випадку більш ефективним бачиться поступове здійснення переходу до більш ліберальних форм у організації соціального інвестування, адже держава не повинна заохочувати утриманство, вона повинна виступити в якості інтелектуального інформаційного центру, який допомагає сформувати середовище самозабезпечення.
- Для цього треба залучати різноманітні суспільні структури, що об'єднують у цілісну мережу підприємства, представників малого бізнесу, наукові, фінансові проектні організацій та фонди.